

**UYUŞTURUCU MADDELERE DAİR 1961 TARİHLİ TEK
SÖZLEŞMENİN TADİLİNE İLİŞKİN PROTOKOLUN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 9.5.2001 Sayı: 24397)

Kanun No
4659

Kabul Tarihi
26.4.2001

MADDE 1. – 25 Mart 1972 tarihinde Cenevre’de imzalanan “Uyuşturucu Maddelere Dair 1961 Tarihli Tek Sözleşmenin Tadiline İlişkin Protokol”un onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**UYUŞTURUCU MADDELERE DAİR 1961 TEK SÖZLEŞMESİNİN
TADİLİNE İLİŞKİN PROTOKOL
- DİBAÇE -**

İşbu Protokol’e Taraf Devletler,

30 Mart 1961 tarihinde New York’da yapılmış olan Uyuşturucu Maddelere Dair 1961 Tek Sözleşmesi hükümlerini değerlendirmişler (bundan böyle Tek Sözleşmesi olarak adlandırılacaktır) ve

Tek Sözleşmesini değiştirmek arzusuyla

Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır :

MADDE 1

**TEK SÖZLEŞMESİNİN 2. MADDESİ 4., 6. VE 7 NCİ FIKRALARINDA
YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER**

Tek Sözleşmesinin 2. maddesi 4., 6. ve 7. fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilecektir :

“4. III numaralı cetveldeki müstahzarlar, II numaralı cetveldeki uyuşturucu maddeleri ihtiva eden müstahzarlar ile aynı kontrol tedbirlerine tabi tutulurlar; ancak 31. maddenin 1. fıkrası (b) bendi ile 3’den 15’e kadar olan fıkraları ve bunların elde edilişi ile parakende dağıtımı sözkonusu olduğunda 34 üncü maddenin (b) fıkrası uygulanmayacağı gibi,

tahminler (madde 19) ile istatistikler (madde 20) için talep edilecek olan bilgi, anılan müstahzarların imalinde kullanılan uyuşturucu maddelerin miktarıyla sınırlı olacaktır.

6. I numaralı cetveldeki bütün uyuşturucu maddelere uygulanabilecek kontrol tedbirlerine ilaveten, afyon 19. maddenin 1. fıkrası (f) bendi ile ek 21. madde, 23. ve 24. maddeler, koka yaprağı 26. ve 27. maddeler, kenevir ise 28. madde hükümlerine tabidir.”

7. Haşhaş bitkisi (L. Papaver somniferum), koka ağacı, kenevir bitkisi, haşhaş kapsülü ve kenevir yaprakları, sırasıyla 19. madde 1. fıkrası (e) bendi, 20. madde 1. fıkrası (g) bendi, 21. madde ve 22 ila 24, 26 ve 27; 22 ve 28; 25 ve 28. maddelerde derpiş edilen kontrol tedbirlerine tabidir.”

MADDE 2

TEK SÖZLEŞMESİNİN 9. MADDESİ BAŞLIĞI VE 1 İNCİ FIKRASINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER İLE AYNI MADDEYE 4 ÜNCÜ VE 5. FIKRALARIN EKLENMESİ

Tek Sözleşmesinin 9. maddesi başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilecektir.

“Kurul’un (Uluslararası Uyuşturucu Maddeler Denetim Kurulu) bileşimi ve işlevleri”

Tek Sözleşmesinin 9. maddesi 1. fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilecektir.

“1. Kurul aşağıda gösterildiği şekilde Konsey tarafından seçilen onüç üyeden kuruludur.

a) Dünya Sağlık Teşkilâtı tarafından gösterilecek en az beş kişilik bir listeden seçilen, tıp, farmakoloji veya eczacılıkta deneyimli üç üye; ve

b) Birleşmiş Milletler Teşkilâtı üyeleri ve bu teşkilâta üye olmayan Taraflarca gösterilecek şahıslardan oluşan bir listeden seçilen on üye”

Tek Sözleşmesinin 9. maddesi 3. fıkrasından sonra aşağıdaki yeni fıkralar ilave edilecektir:

4. Kurul, hükümetlerle işbirliği içinde ve işbu sözleşme şartlarına uygun olarak uyuşturucu maddelerin ekimi, üretimi ve imali ve kullanımını tıbbî ve bilimsel ihtiyaçlara yetecek düzeyde sınırlamak; onların sadece bu amaçlar için mevcudiyetlerini sağlamak ve uyuşturucu maddelerin yasadışı ekimi, üretimi ve imali ile kaçakçılığı ve kullanımını önlemek amacıyla çaba sarfedecektir.

5. İşbu sözleşme çerçevesinde Kurul tarafından alınan tüm önlemler, Hükümetlerle Kurul arasındaki işbirliğini daha da ilerletmeye ve Hükümetlerle Kurul arasında Sözleşmenin amaçlarını gerçekleştirmek için yardımda bulunacak ve ulusal tasarrufların etkili olmasını kolaylaştıracak sürekli bir diyalog yapısı kurmaya matuf olacaktır.”

MADDE 3

TEK SÖZLEŞMESİNİN 10. MADDESİ 1. VE 4. FIKRALARINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

Tek Sözleşmesinin 10. maddesi 1. ve 4. fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilecektir.

“1. Kurul’un üyelerinin görev süreleri 5 yıldır ve yeniden seçilebilirler.

4. Konsey, Kurul'un tavsiyesi üzerine 9. maddenin 2. fıkrasına göre gerekli bulunan şartlara haiz olmaktan çıkan bir üyeyi azledebilir. Bu tavsiye, Kurul üyelerinden 9'unun tasvibi oyu ile yapılmalıdır.

MADDE 4

TEK SÖZLEŞMESİNİN 11. MADDESİ 3. FIKRASINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİK

Tek Sözleşmesinin 11 inci maddesi 3 üncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilecektir.

“3. Kurul toplantıları için gerekli çoğunluk 8 üyenin hazır bulunmasıyla elde olunur”

MADDE 5

TEK SÖZLEŞMESİNİN 12. MADDESİ 5. FIKRASINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİK

Tek Sözleşmesinin 12. maddesi 5. fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilecektir.

“5. Kurul, uyuşturucu maddelerin kullanımı ile dağıtımının tıbbî ve bilimsel amaçlar için kafi gelecek miktarla sınırlandırılması ve sadece bu amaçlar için mevcudiyetlerinin sağlanması anlayışıyla, tahminleri ek tahminler ile birlikte mümkün olan en kısa zamanda tevdi edeceği gibi, bu tahminleri ilgili devletin muvafakati ile tadil edebilecektir. İlgili Hükümet ile Kurul arasında bir uyumsuzluk durumunda, Kurul ek tahminler de dahil olmak üzere kendi tahminlerini yapmak, açıklamak ve yayınlamak hakkına sahip olacaktır”

MADDE 6

**TEK SÖZLEŞMESİNİN 14. MADDESİ 1. VE 2. FIKRALARINDA
YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER**

Tek Sözleşmesinin 14. maddesi 1. ve 2. fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilecektir.

“1. (a) İşbu sözleşme hükümleri gereğince Hükümetler tarafından veya Birleşmiş Milletler organları ile uzmanlık kuruluşları ya da Kurul'un tavsiyesi üzerine Komisyon tarafından kabul edilmiş olması şartıyla gerek diğer hükümetlerarası kuruluşlar, gerek konuyla doğrudan ilgili ve BM Yasasının 71. Maddesi uyarınca Ekonomik ve Sosyal Konsey nezdinde istişari statüye haiz bulunan veya Konsey'le olan özel bir anlaşma sayesinde benzer bir statüye sahip uluslararası hükümet dışı kuruluşlar tarafından iletilen bilgilerin incelenmesinden sonra, Kurul Taraflardan birinin veya bir ülkenin Sözleşme hükümlerini uygulamaması yüzünden işbu sözleşmenin amaçlarının ciddi bir şekilde ihlal edildiğini gösteren makul nedenler olduğuna kanaat getirir ise, ilgili Hükümete istişareler başlatılmasını önerme ya da ondan açıklamalarda bulunmasını isteme hakkına sahip olacaktır. Eğer, sözleşme şartlarının uygulanmasında herhangi bir kusuru olmaksızın, bir Taraf Devlet veya Ülke, uyuşturucu maddelerin yasadışı ekimi, üretimi veya imalı veya kaçakçılığı veya tüketimi konusunda önemli bir merkez haline gelirse veya geleceğine dair ciddi bir emare varsa, Kurul ilgili Hükümete istişarelerde bulunmayı önerme hakkına sahip olacaktır. Aşağıdaki (d) bendinde derpiş edildiği üzere, Tarafların Konsey'in ve Komisyon'un mesele üzerine dikkatlerini çekmek hakkı mahfuz kalmak kaydıyla Kurul,

işbu bende uygun olarak vaki bilgi isteğini ve Hükümet açıklamasını veya istişare önerisini ve bu bend uyarınca bir Hükümetle yapılan istişareleri gizli tutacaktır.

(b) Yukarıdaki (a) bendi uyarınca hareket eden Kurul, ihtiyaç duyarsa, işbu sözleşme hükümlerinin uygulanmasını sağlamak için gerekli olabilecek düzeltici tedbirleri almasını ilgili Hükümetten isteyebilecektir.

(c) Kurul, bu fıkranın (a) bendinde değinilen bir durumu değerlendirmek için gerekli görünüyor ise, ilgili Hükümete ülkesinde uygun göreceği şekilde konuya ilişkin bir çalışma yapılmasını önerebilir. Eğer ilgili Hükümet böyle bir çalışmayı üstlenirse; Kurul'dan, önerilen çalışmada Hükümet görevlilerine yardımcı olmak üzere bir veya daha fazla kişinin uzmanlığından veya hizmetlerinden faydalandırılmasını isteyebilir. Kurul'un temin edeceği kişi veya kişiler Hükümetin onayına tabi olacaklardır. Bu çalışmanın içeriği ve süresi Hükümet ile Kurul arasında yapılacak istişare sonucunda belirlenecektir. Hükümet bu çalışmanın sonuçlarını Kurul'a iletcek ve alınmasını gerekli gördüğü düzeltici önlemleri belirtecektir.

(d) Kurul, ilgili Hükümetin, yukarıdaki (a) bendine uygun olarak yapılan talebe karşılık tatmin edici açıklamalarda bulunmadığını veya yukarıdaki (b) bendi uyarınca alınması istenen düzeltici önlemleri almadığını veya düzeltilmesi için uluslararası düzeyde ortak tasarrufla bulunulmasını gerektiren ciddi bir durumun varlığını müşahade ederse, meseleye Tarafların, Konsey'in ve Komisyon'un dikkatini çekebilir. Kurul, bu sözleşme amaçlarının ciddi bir şekilde tehlikeye maruz kalması ve sorunun tatmin edici bir şekilde başka bir yoldan çözümünün mümkün olmaması halinde ancak bu şekilde hareket edecektir. Kurul uluslararası düzeyde ortak tasarrufla bulunulmasını gerektiren ciddi bir durumun varlığına ve böyle bir durumu Tarafların, Konsey'in ve Komisyon'un dikkatine sunmanın bu tür bir işbirliğini kolaylaştırmanın en uygun yolu olduğuna kanaat getirirse, yine aynı şekilde hareket edecektir; Kurul'un ve varsa Komisyon'un konuya ilişkin raporlarını inceledikten sonra Konsey, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun dikkatini meseleye çekebilir”.

“2. Kurul yukarıdaki 1. fıkranın (d) bendine uygun olarak Tarafların, Konsey'in ve Komisyon'un bir mesele üzerine dikkatlerini çekerken belirli bir süre için veya sözkonusu ülkedeki durum kendisini tatmin edinceye kadar, bu ülkeden gelen uyuşturucu maddelerin ithalini veya bu ülkeye uyuşturucu madde ihracını veyahut hem ithalini hem de ihracını durdurmayı gerekli gördüğü takdirde, böyle bir önlemin alınmasını taraflara tavsiye edebilir. İlgili devlet, meseleyi Konsey'e götürmek hakkını haizdir.”

MADDE 7

EK 14. MADDE (YENİ)

Aşağıdaki yeni madde Tek Sözleşmesinin 14. maddesinden sonra eklenecektir.

“Ek Madde 14”

Teknik ve Malî Yardım

Kurul uygun gördüğü durumlarda 14. maddenin 1. ve 2. fıkralarında ortaya konan önlemlere ilaveten veya bir seçenek olarak, ilgili Hükümetin mutabakatıyla yetkili Birleşmiş Milletler organlarına ve uzmanlık kuruluşlarına, 2., 35., 38. ve ek 38. maddelerinde belirtilenler de dahil olmak üzere, bu sözleşme kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirme çabalarına destek olmak amacıyla teknik veya malî ya da her iki alanda da yardımda bulunmalarını tavsiye edebilir.

MADDE 8

TEK SÖZLEŞMESİ 16. MADDESİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİK

Tek Sözleşmesi 16. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilecektir.

“Komisyon ve Kurul’un sekreterlik hizmetleri Genel Sekreterce temin edilecektir. Özellikle, Kurul’un Sekreteri Kurul ile istişare içinde Genel Sekreterce tayin edilecektir.”

MADDE 9

TEK SÖZLEŞMESİ 19. MADDESİ 1., 2. VE 5. FIKRALARINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

Tek Sözleşmesi 19. maddesi 1. 2. ve 5. fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilecektir.

“1. Taraflar her yıl, ülkeleri için Kurul’un göstereceği tarz ve şekilde ve vereceği formüllere göre tanzim edilecek olan aşağıdaki konularla ilgili tahminleri Kurul’a göndereceklerdir.

- a) Tıbbî ve bilimsel amaçlarla kullanılacak uyuşturucu madde miktarları;
- b) Diğer uyuşturucu maddelerin, III numaralı cetveldeki müstahzarların ve işbu sözleşmede sayılmayan maddelerin imalinde kullanılacak uyuşturucu madde miktarları;
- c) Tahminlerin ait olduğu yılın 31 Aralık tarihinde, stok halinde bulunacak uyuşturucu madde miktarları,
- d) Özel stoklara ilavesi gereken uyuşturucu madde miktarları;
- e) Haşnaş bitkisi ekimi için kullanılacak arazi (hektar olarak) ve coğrafi konumu;
- f) Üretilecek afyonun yaklaşık miktarı;
- g) Sentetik uyuşturucu maddeler üretecek sanayi kuruluşlarının sayısı; ve
- h) Bir önceki bentte belirtilen kuruluşların herbirince imal edilecek sentetik uyuşturucu madde miktarı

2. (a) 21. maddenin 3. fıkrasında öngörülen indirimler saklı kalmak kaydıyla, her bir ülke ile afyon ve sentetik uyuşturucular dışında her bir uyuşturucu maddeye ait tahminlerin toplamı işbu maddenin 1. fıkrasının (a), (b) ve (d) bentlerinde tasrih olunan miktarların toplamına, bir önceki yılın 31 Aralık tarihinde mevcut olan stok miktarının 1. fıkrasının (c) bendi hükümleri uyarınca tahmin edilen seviyeye iblağı için gerekli miktarın ilavesiyle meydana gelecektir.

(b) 21. maddenin 3. fıkrasındaki ithallere ilişkin olanlar ile ek 21. maddenin 2. fıkrasında öngörülen indirimler saklı kalmak kaydıyla, her bir ülkeye ait afyon tahminleri toplamı, yüksek olan esas alınmak kaydıyla, ya işbu maddenin 1. fıkrasının (a), (b) ve (d) bentlerinde tasrih olunan miktarların toplamına, bir önceki yılın 31 Aralık tarihinde mevcut olan stok miktarını 1. fıkranın (c) bendi hükümleri uyarınca tahmin edilen seviyeye iblağı için gerekli miktarın ilavesinden ya da işbu maddenin 1. fıkrasının (f) bendinde tasrih olunan miktardan meydana gelecektir.

“(c) 21. maddenin 3. fıkrasında öngörülen indirimler saklı kalmak kaydıyla, her bir ülkeye ait sentetik uyuşturucu madde tahminleri toplamı, yüksek olan esas alınmak kaydıyla, ya işbu maddenin 1. fıkrasının (a), (b) ve (d) bentlerinde tasrih olunan miktarların toplamına bir önceki yılın 31 Aralık tarihinde mevcut olan stok miktarının 1. fıkranın (c) bendi hükümleri uyarınca tahmin edilen seviyeye iblağı için gerekli miktarın ilavesinden ya da işbu maddenin 1. fıkrasının (h) bendinde tasrih olunan miktarlar toplamından meydana gelecektir.

(d) İşbu fıkranın önceki bentleri hükümleri uyarınca verilen tahminler, ele geçirilen ve daha sonra yasal kullanım için serbest bırakılan miktarların yanısıra halkın ihtiyaçları için özel stoklardan alınan miktarın dikkate alınması amacıyla uygun bir şekilde değiştirilecektir.

5. 21. maddenin 3. fıkrasında derpiş edilen indirimler ve ek 21. madde hükümlerinin elverdiği ölçüde tutulan hesaplama saklı kalmak kaydıyla, yapılan tahminler aşılamayacaktır.”

MADDE 10

TEK SÖZLEŞMESİNİN 20. MADDESİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

Tek Sözleşmesinin 20. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilecektir.

“1. Taraflar, ülkeleri için, Kurul’un belirleyeceği tarz ve şekilde ve formüllere göre tanzim edilecek olan aşağıdaki konularla ilgili istatistikleri Kurul’a göndereceklerdir.

a) Uyuşturucu madde üretimi veya imali;

b) Diğer uyuşturucu maddelerin, III numaralı cetvelde zikredilen müstahzarların ve işbu Sözleşmede derpiş edilmeyen maddelerin imali için uyuşturucu madde kullanılması ve uyuşturucu maddeler imal amacıyla haşhaş kapsülünün kullanılması;

c) Uyuşturucu maddeler tüketimi;

d) Uyuşturucu maddeler ve haşhaş kapsülü ithalat ve ihracatı;

e) Uyuşturucu maddelere el konulması ve el konulan miktarların tahsisi;

f) İstatistiklerin ait bulunduğu yılın 31 Aralık tarihindeki uyuşturucu madde stokları; ve

g) Haşhaş bitkisi ekimi için kullanılan görülebilir arazi.

2. (a) 1. fıkrada sayılan konularla ilgili istatistikler, (d) bendi istisna edilmek kaydıyla, her yıl tanzim edilerek en geç ait oldukları yılı takip eden yılın 30 Haziranında Kurul'a verilecektir.

(b) 1. fıkranın (d) bendinde sayılan konulardaki istatistikler her üç ayda bir tanzim edilerek, en geç, ait oldukları üç ayın sonunu takip eden ay içinde Kurul'a verilecektir.

3. Taraflar, özel stoklara ait istatistikleri bildirmekle mükellef değildirler, fakat özel ihtiyaçlar için ithal edilen veya ülke dahilinden temin edilen uyuşturucu maddelerle, sivil halkın ihtiyaçlarının karşılanması için özel stoklardan alınan uyuşturucu madde miktarlarına ait olan istatistikleri ayrı ayrı bildireceklerdir.

MADDE 11

EK MADDE 21 (YENİ)

Aşağıdaki yeni madde Tek Sözleşmesinin 21. maddesinden sonra gelecektir :

“Ek Madde 21

Afyon Üretiminin Sınırlandırılması

1. Herhangi bir ülkenin, afyon üretimi, mümkün olduğu ölçüde, herhangi bir yıl içinde 19. maddenin 1. fıkrası hükmü uyarınca belirtilen afyon üretimi tahminini aşmayacak şekilde düzenlenecek ve kontrol edilecektir.

2. Eğer Kurul, işbu Sözleşme hükümleri uyarınca kendisine ulaşan bilgiler ışığında, 19. madde 1. fıkrada (f) bendine göre tahmin bildiren bir Tarafın, kendi sınırları içinde üretilen afyonu sözkonusu tahminlere uygun olarak yasal amaçlarla sınırlandırmadığına ve böyle bir Tarafın sınırları içinde gerek yasal gerek yasadışı bir şekilde üretilen afyonun önemli bir miktarının kaçakçılığa kaydığına kanaat getirirse, bu tespitin tebliğinden itibaren 1 ay içinde ilgili Tarafça kendisine sunulacak açıklamaları değerlendirdikten sonra, mevsim itibariyle ve afyon ihracatına ilişkin akdi taahhütler gözönünde bulundurulduğunda bu tür bir indirimin teknik olarak yapılabileceği bir sonraki yıl üretim rakamından ve de 19. madde 2. fıkrada (b) bendinde tarif edilen tahmini toplamdan, kaçığın tamamı ya da bir kısmı kadar indirim yapmaya karar verebilir. Bu karar ilgili Tarafa tebliğinden 90 gün sonra yürürlüğe girecektir.

3. İndirim için, yukarıdaki 2. fıkrada hükümleri uyarınca alınan kararın ilgili Tarafa tebliğinin ardından, Kurul durumun tatmin edici bir şekilde çözümlenebilmesi amacıyla ilgili Tarafa istişarede bulunacaktır.

4. Durumun tatmin edici bir şekilde çözümlenememesi halinde Kurul, uygun gördüğü takdirde, 14. madde hükümlerinden faydalanabilir.

5. Kurul, indirimle ilişkin olan yukarıdaki 2. fıkrada hükümleri çerçevesinde karar alırken 2. fıkrada kaçakçılığa neden olanlar da dahil olmak üzere tüm ilgili durumların yanısıra, sözkonusu Tarafça benimsenmiş olabilecek yeni kontrol önlemlerini de dikkate alacaktır.”

MADDE 12

TEK SÖZLEŞMESİNİN 22. MADDESİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİK

Tek Sözleşmesinin 22. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilecektir.

“1. Bir Tarafın ülkesindeki durum, işbu Tarafın kanaatince, halk sağlığının korunması ve uyuşturucu maddelerin kaçakçılığa kaymasının önlenmesi için en uygun önlem olarak haşhaş bitkisi, koka ağacı ve kenevir bitkisi ekiminin yasaklanmasını gerektiriyorsa, ilgili Taraf bu maddenin ekimini yasaklayacaktır.

2. Haşhaş bitkisi veya kenevir bitkisi ekimini yasaklayan bir Taraf, bilimsel veya araştırma amaçları için ihtiyaç duyacağı küçük miktarlar istisna kalmak kaydıyla, kaçak ekilen tüm bitkilere el koymak ve imha etmek için gerekli tedbirleri alacaktır”

MADDE 13

TEK SÖZLEŞMESİNİN 35. MADDESİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİK

Tek Sözleşmesinin 35. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilecektir.

“Taraflar anayasa, hukuk ve idarî sistemlerini gözönünde bulundurarak :

(a) Kaçakçılığa karşı, ulusal çapta önleyici tedbirlerin ve mücadele faaliyetlerinin koordinasyonunu sağlayacaklardır. Bu maksatla, sözkonusu koordinasyonu ifa ile görevli uygun bir teşkilâtın oluşturulması da faydalı olabilecektir.

(b) Kaçakçılıkla mücadelede birbirlerine karşılıklı yardımda bulunacaklardır.

(c) Kaçakçılıkla düzenli bir şekilde mücadele edilmek üzere kendi aralarında ve üyesi buldukları yetkili uluslararası kuruluşlarla sıkı bir işbirliğinde bulunacaklardır.

(d) İlgili kuruluşlara ait uluslararası işbirliğinin süratle gerçekleştirilmesini temin edeceklerdir.

(e) Adli bir davanın takibinde, ülkeler arasında hukukî belgeler teati olunduğu takdirde, bu belgelerin Taraflarca tayin edilecek mahkemelere süratle ulaşmasını temin edeceklerdir; bu hüküm, Tarafların hukukî belgelerin diplomatik yoldan gönderilmelerini talep etme haklarına hâlel getirmeyecektir.

(f) Uygun gördükleri takdirde 18. madde hükmünce ihtiyaç duyulan bilgilere ilave olarak, uyuşturucu maddelerin kaçak ekim, üretim, imali, kullanımı ve kaçakçılığına ilişkin bilgiler de dahil olmak üzere kendi sınırları içindeki yasa dışı uyuşturucu faaliyetlerine dair bilgileri Genel Sekreter aracılığıyla Kurul’a ve Komisyon’a ileteceklerdir.

(g) Taraflar bir önceki fıkrada öngörülen bilgileri, mümkün olduğunca, Kurul’un isteyeceği tarihlerde ve şekilde bildirecekler; bir Taraf ülkece talepte bulunulduğu takdirde Kurul, sözkonusu bilgileri verebilmesi ve sınırları içindeki yasa dışı uyuşturucu faaliyetlerini azaltabilmesi için işbu Tarafa tavsiyede bulunabilir.

MADDE 14

TEK SÖZLEŞMESİ 36. MADDE 1. VE 2. FIKRALARINDA
YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

Tek Sözleşmesinin 36. maddesi 1. ve 2. fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilecektir.

"1. (a) Kendi anayasa hükümleri baki kalmak kaydı ile, her bir Taraf, uyuşturucu maddelerin işbu Sözleşme hükümlerine aykırı bir şekilde yapılacak ekim ve üretiminin, imalinin, istihracının, hazırlanmasının, elde bulundurulmasının, arzının, satışa çıkarılmasının dağılımının, satın alınmasının, satışının, herhangi bir maksatla tesliminin, simsarlığının, gönderiimesinin, transit olarak sevkinin, naklinin, ithal ve ihracının veya sözü geçen Tarafın görüşüne nazaran, işbu Sözleşme hükümlerine aykırı olabilecek her türlü fiillerin kasten yapılmasının cezayı müstelzim memnu fiiller teşkil etmeleri ve ağır cürümlerin uygun bir cezaya ve özellikle hapis ve diğer hürriyetten mahrumiyet cezalarına müstahak kılınmaları için gerekli tedbirleri alacaktır.

(b) Bir önceki bendin hükümlerine rağmen, uyuşturucu madde kullanıcıları bu tip yasak fiilleri yaptıklarında, Taraflar mahkûmiyet kararları veya ceza yerine ya da bunların yanı sıra 38. madde 1. fıkra hükümlerine uygun olarak bu kullanıcıları tedaviye, eğitime, tedavi sonrası bakıma, rehabilitasyona ve topluma yeniden kazandırmaya yönelik önlemlere tabi tutabilir.

2. Her bir Tarafın anayasası, kazaî ve adlî sistemi ve ulusal mevzuatı hükümleri baki kalmak kaydı ile,

(a) i) 1. fıkroda sayılan yasak fiillerin her biri, değişik ülkelerde yapılması halinde, ayrı bir suç addedilecektir.

(ii) Söz konusu suçlardan herhangi birine kasten katılmak, suçu ika maksadıyla birleşmek veya anlaşmak veya suç ikasına teşebbüs etmek, ve işbu maddede bahis konusu suçlarla ilgili olarak kasten yapılan hazırlık fiilleri ile malî işlemler, 1. fıkroda öngörülen cezaları müstelzim birer suç teşkil edecektir.

(iii) Bu suçlar için yabancı memleketlerde hükmolunan mahkûmiyet kararları, sabıka teşkili amacı ile nazarı itibare alınacaktır.

(iv) Yukarıda söz edilen ağır suçlar, bunları ika edenler vatandaşı veya yabancı olsun, suçun ülkesi üzerinde işlendiği Tarafça; veya iade talebinde bulunulan Tarafın mevzuatı gereğince suçlunun geri verilmesi şayanı kabul değilse ve söz konusu suçlu önceden takip ve muhakeme edilmemişse, suçlunun ülkesi üzerinde bulunduğu Tarafça takip olunacaktır.

(b) (i) Taraflar arasında mevcut olan herhangi bir suçluların iade anlaşması işbu maddenin 1. fıkra ve 2. fıkra (a) bendi (ii) kısmında sayılan yasa dışı fiillerin her birini iade edilebilir bir fiil olarak kapsıyor sayılacaktır. Taraflar aralarında yapacakları her suçluların iadesi anlaşmasına bu tip fiilleri dahil etmeyi taahhüt ederler.

(ii) İadeyi bir anlaşmanın varlığı şartına bağlayan bir Taraf, iade anlaşması yapmamış olduğu diğer bir Taraftan iade talebi aldığı anda, uygun gördüğü takdirde işbu maddenin 1. fıkrası ve 2. fıkra (a) bendi (ii) kısmında sayılan fiillere ilişkin olarak bu Sözleşmeyi yasal bir zemin olarak kabul edebilir. İade, talepte bulunulan Tarafın mevzuatının gerektirdiği koşullara tabi olacaktır.

(iii) İadeyi bir anlaşmanın varlığı şartına bağlamayan Taraflar talepte bulunulan tarafın mevzuatının öngördüğü şartlar saklı kalmak kaydı ile, işbu Sözleşmenin 1. fıkrası ve 2. fıkra (a) bendi (ii) kısmında sayılan fiilleri kendi aralarında iade edilebilir fiiller olarak tanıyacaktırlar.

(iv) İade, kendisine iade talebi yapılan Tarafın mevzuatı uyarınca uygulanacak ve işbu fıkranın (b) bendi (i), (ii), (iii) kısımlarındaki hükümlere rağmen, sözü geçen taraf yetkili makamları, suçu yeter derecede ağır saymadıkları takdirde, suçlunun tevkifini veya iadesini red hakkını haiz olacaktır.

MADDE 15

TEK SÖZLEŞMESİNİN 38. MADDESİ İLE BU MADDE BAŞLIĞINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİK

Tek Sözleşmesi 38. maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilecektir.

“UYUŞTURUCU MADDE KULLANIMINA KARŞI ÖNLEMLER”

1. Taraflar uyuşturucu maddelerin kötüye kullanımının önlenmesi ve kullanıcıların erken teşhisi, tedavisi, eğitimi, tedavi sonrası bakımı, rehabilitasyonu ve topluma yeniden kazandırılması için gerekli tüm önlemleri almaya özen gösterecekler ve bu amaçlara yönelik çabalarını koordine edeceklerdir.

2. Taraflar, mümkün olduğunca, uyuşturucu madde kullanıcılarının tedavisi, tedavi sonrası bakımı, rehabilitasyonu ve topluma yeniden kazandırılmasında görev alan personelin eğitimini teşvik edeceklerdir.

3. Taraflar işleri icabı uyuşturucu maddelerin kötüye kullanımıyla ilgili sorunlar ve bunların önlenmesi konularında tam bir bilgi sahibi olması gereken kişilere yardımcı olmak için gerekli tüm önlemleri alacaklar ve uyuşturucu maddelerin kullanımının yaygın hale gelmesi riski mevcut ise böyle bir anlayışın toplumda gelişmesini teşvik edeceklerdir.

MADDE 16

EK MADDE 38 (Yeni)

Aşağıdaki yeni madde Tek Sözleşmesinin 38. maddesinin ardından metne ilave edilecektir.

“Ek Madde 38

Bölgesel Merkezlerle İlişkin Anlaşmalar

Eğer bir Taraf uyuşturucu madde kaçakçılığına karşı mücadelesinin bir parçası olarak, arzuya şayan bulursa, anayasa, hukuk ve idarî rejimlerini gözönünde bulundurarak ve istediği takdirde, Kurul’un veya uzmanlık kuruluşlarının teknik tavsiyeleri ile bölgedeki diğer ilgili Taraflarla istişare içinde, uyuşturucu maddelerin yasa dışı kullanımı ve kaçakçılığından kaynaklanan sorunlarla mücadeleye yönelik bilimsel araştırmalar ile eğitim amaçlı bölgesel merkezlerin geliştirilmesini öngören anlaşmaların oluşturulmasını teşvik edecektir.”

MADDE 17

PROTOKOL METNİNDE KULLANILAN DİLLER,
İMZA, TASDİK VE KATILMA USULÜ

1. Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca metinleri aynı derecede geçerli işbu protokol, 31 Aralık 1972 tarihine kadar, Tek Sözleşmeye Taraf veya imzacı her Devletin imzasına açıktır.
2. İşbu protokol Tek Sözleşmesini imzalayan ve onaylayan ya da Sözleşmeye katılan Devletlerin onayına tabidir. Onay belgeleri Genel Sekreter’e tevdi edilecektir.
3. İşbu protokol 31 aralık 1972 tarihinden sonra protokolü imzalamamış Tek Sözleşmesine Taraf her Devletin katılımına açık olacaktır. Katılım belgeleri Genel Sekreter’e tevdi edilecektir.

MADDE 18

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

1. İşbu protokol, içerdiği değişikliklerle birlikte 17. madde hükümlerine göre kırkinci tasdik veya katılma belgesinin tevdiini takip eden otuzuncu günün sonunda yürürlüğe girecektir.
2. Söz konusu kırkinci belgenin tevdiinden sonra tasdik veya katılma belgesini tevdi eden herhangi bir Devlet için işbu protokol tasdik veya katılma belgesinin tevdiini takip eden otuzuncu günün sonunda yürürlüğe girecektir.

MADDE 19

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞİN ETKİSİ

İşbu protokolün yukarıdaki 18. maddesinin 1. fıkrası hükümleri uyarınca yürürlüğe girmesinin ardından, Tek Sözleşmesi'ne Taraf olan herhangi bir Devlet aksi yönde bir niyeti belirten bir beyanda bulunmaz ise;

(a) Değiştirilmiş Tek Sözleşmesi'ne Taraf olarak kabul edilecek ve

(b) Bu Protokolle bağlı olmayıp Tek Sözleşmesi'ne Taraf olan herhangi bir Devletle ilişkilerinde ise değiştirilmemiş Tek Sözleşmesi'ne Taraf olarak kabul edilecektir.

MADDE 20

GEÇİCİ HÜKÜMLER

1. İşbu protokolün içerdiği değişikliklerde öngörülen Uluslararası Uyuşturucu Maddeler Denetim Kurulu'nun işlevleri yukarıdaki 18. maddenin 1. fıkrası hükümlerini müteakip protokolün yürürlüğe girişinden itibaren değiştirilmemiş Tek Sözleşmesi tarafından teşkil edilen Kurul'ca yerine getirilecektir.

2. Ekonomik ve Sosyal Konsey işbu protokolün içerdiği değişiklikler hükmüne teşkil edilen Kurul'un göreve başlayacağı tarihi tespit edecektir. Bu tarihten itibaren belirtilen şekilde oluşturulan Kurul, değiştirilmemiş Tek Sözleşmesine Taraf Devletler ve 44. maddede sayılan anlaşmalara Taraf olup işbu Protokol'e Taraf olmayan Devletler için değiştirilmemiş Tek Sözleşmesi tarafından teşkil edilen Kurul'un işlevlerini üstlenecektir.

3. Kurul üye sayısının 11'den 13'e yükseltilmesinin ardından yapılacak ilk seçimde seçilecek üyelerden 6'sının görev süresi 3 yılın sonunda ve diğer 7 üyenin görev süresi ise 5 yılın sonunda sona erecektir.

4. Görev süresi yukarıda belirtilen ilk 3 yıllık dönem sonunda bitecek Kurul üyesi ilk seçimin tamamlanmasının hemen ardından Genel Sekreter tarafından çekilecek kura sonucu seçilecektir.

MADDE 21

İHTİRAZİ KAYITLAR

1. Her Devlet Protokolün imzası, onayı veya Protokola katılım aşamasında, 2. maddenin 6. ve 7. fıkraları (bu Protokolün 1. maddesi), 9. maddenin 1., 4. ve 5. fıkraları (bu Protokolün 2. maddesi), 10. maddenin 1. ve 4. fıkraları (bu Protokolün 3. maddesi), 11. madde (bu Protokolün 4. maddesi), ek 14. madde (bu Protokolün 7. maddesi), 16. madde (bu Protokolün 8. maddesi), 22. madde (bu Protokolün 12. maddesi), 35. madde (bu Protokolün 13. maddesi), 36. maddenin 1. fıkrası (b) bendi (bu Protokolün 14. maddesi), 38. madde (bu Protokolün 15. maddesi) ve ek 38. madde (bu Protokolün 16. maddesi) hariç olmak üzere protokolde öngörülen herhangi bir değişikliğe ilişkin çekince dermeyan edebilir.

2. Çekince dermeyan eden bir Devlet herhangi bir zamanda yazılı tebligat ile çekince kayıtlarının tümünü veya bir kısmını geri alabilecektir.

MADDE 22

Genel Sekreter işbu Protokolün tasdik edilmiş asıl nüshalarını, Tek Sözleşmesi'ne Taraf veya imzacı tüm Devletlere iletacaktır. İşbu Protokol yukarıdaki 18. madde 1. fıkrâ hükümlerini müteakip yürürlüğe girdiğinde, Genel Sekreter bu Protokolce değiştirilmiş Tek Sözleşmesinin metnini hazırlayacak ve tasdik edilmiş asıl nüshalarını tüm Taraf veya değiştirilmiş Sözleşmeye Taraf olma hakkına sahip Devletlere iletacaktır.

Birleşmiş Milletler Teşkilâtı arşivlerinde saklanacak olan tek nüsha halinde düzenlenmiş işbu Protokol 25 Mart 1972 tarihinde Cenevre'de düzenlenmiştir.

Usulü veçhile yetkilendirilmiş olan imzaları aşağıda bulunan temsilciler, kendi Hükümetleri adına tasdiklen işbu Protokolü imzalamışlardır.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
27	63	238
61	92	457:461,796:819

I- Gerekçeli 352 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 92 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Tarım, Orman ve Köyşleri, İçişleri, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/580